

at disse Udgifter ikke skulle være affrættende for Folk til at tage imod Stillingen som Rigsdagsmand, naar de iverigt have Kald og Lyst dertil, og deres Medborgeres Tillid kalder dem til en saadan Stilling. Jeg er altsaa fuldstændig enig med ham i, at, hvad der foreslaas, er slet ikke for meget, naar man regner det ud som Diæter. Jeg kunde godt gaa videre og sige: snarere mere end mindre! Men i det Dørligt man sætter det ikke som Diæter, men som et aarligt Vederlag, udeblive ikke disse Sammenligninger mellem Rigsdagsmand med 1,825 Kr. om Aaret og Assistent, Fuldmægtige, Expeditionssekretærer og alle disse, som have mindre Bestillinger og Embeder her i Landet. Sammenstillinger udeblive ikke, og det, det tror jeg, vil være meget uheldigt. Det vil være nefstættende, nedbrydende for Rigsdagens Anseelse. Men dertil kommer, at selv om det Vederlag, som der er Tale om at give, bliver 8, 10 Kr., eller hvad det nu kan blive — man kunde jo tænke sig saa gyldne Eder, at det kan blive 12 a 14 Kr. og derover, naar vi fik indskrænket os til at være sammen i saa Maaneder, ja, hvis vi kunde naae det Resultat, som man engang stræbte efter, nemlig at indskrænke Eiden til 2 Maaneder, vilde det blive en overordentlig glimrende Betaling — er det dog min Mening, at ihvorvel der vil være mange Mand i Landet, som ikke i disse Diæter eller dette aarlige Vederlag, beregnet dagvis, vilde kunne finde virkelig fuld Erstatning for de Offre, direkte og indirekte, som Rigsdagsvirksomheden vilde kræve af dem, vilde paa den anden Side det blive et Spørgsmaal, om ikke denne aarlige Gage — thi saaledes vil den blive kaldt for Fremtiden, det er der intet Spørgsmaal om — vilde fremkalde en Klasse af Mennesker, som gjøre det til et Levebrød at være Rigsdagsmand, som forestrækte at forberede sig til Rigsdagskandidater istedetfor at forberede sig ellers til Kandidater til at faae et Levebrød, og den Slags Rigsdagskandidater istedetfor Kandidater til andre Levebrød vilde jeg ikke holde meget af, og det vilde ikke være til Gæld for Udviklingen i Landet, om man fremkaldte mange af den Slags. Jeg tror altsaa, at Lovforslaget ikke er i god Overensstemmelse med Grundlovens sande Tanke, og jeg frygter for, at det skal føre os ind paa en Udvikling, som maa siges at være uheldig. Det er jo dog værd at lægge Mærke til, at der næsten fra alle Sider idag er Tale om Vederlag for Rigsdagsmændenes Arbejde, Vederlag for deres Virksomhed, Løn, Betaling osv. Man er allerede blot under Indtrykket, kunde jeg fristes til at sige, af dette Lovforslag kommen noget ind paa denne Vej, som jeg anser for at være saa overordentlig uheldig, og har ogsaa derved taget Anledning til at anstille Sammenligninger mellem Lønningerne til Statens Embedsmænd og Dyrtids-

tillagene til Embedsmændene og saa det Vederlag, her er Tale om for Rigsdagsmændene. Ja, forholdt det sig saaledes, at man tagerede en Rigsdagsmands Arbejde og Virksomhed til passende at kunne vederlægges eller lønnes med 1,825 Kr., ja saa var det rigtigt, saa maatte man meget nemt komme til den Slutning, at saa maatte 2,500 Kr. anses for at være en endog saa temmelig rundelig Lønning, og at saa var der ingen Grund til at give Lønningstillag til Embedsmænd, som have det eller mere. Lidt halter forøvrigt dette, forsaavidt som 2,500 Kroners Mændene forudsættes at skulle arbejde hele Aaret, medens Rigsdagsmændene dog endnu ikke ere komne videre end til 10 Maaneder. Men det er ikke for mig Hovedtingen, men Hovedtingen er, at de 2,500 Kroners Mand og de 4,400 Kroners Mand skulle i disse Kroner have ikke blot Diæter eller Dagpenge, men skulle have et Vederlag for deres Arbejde. De skulle have Løn, de ere lønne Funktionærer, men Rigsdagsmændene skulle ikke have Løn for deres Arbejde, de skulle have Vederlag for deres Udgifter; Arbejdet gjøre vi honoris causa, det gjøre vi til Være for os selv og til Gavn for vort Fædreland, og det Synspunkt skulle vi ikke forlade.

Bojsen: Jeg tilstaar, at jeg er kun lidt tilbøjelig til at komme ind paa en mere indgaaende Drøftelse af det foreliggende Lovforslag. Vi kunne alle være enige om, at Diæterne ere for smaa, og man har heller ikke hørt fra nogen Side Andet, saa at man vistnok kan sige, at der er et almindeligt Ønske om, at man maatte komme til en Forhøielse af Rigsdagsmændenes Vederlag. Derimod er det andet Spørgsmaal, der er reist, nemlig om Lovforslagets Grundlovmæssighed, jo et Spørgsmaal, som ganske vist ikke udelukkende kan være overladt til de Sagskyndiges Drøftelse, men som dog er af den Bestaafenhed, at jeg ikke vil paa tage mig noget Ansvar for absolut at sælde nogen Dom til den ene eller til den anden Side fra et Røgmandssynspunkt. Der maa jeg sige, at det vilde være mig meget vanskeligt at komme til en Forstaaelse af „det daglige Vederlag“ som Løns-løn. Jeg tror, at den almindelige sunde Menneffe-forstand vil ikke kunne forlige dette med Grundlovens Ord, ad hvilke Veie af mere eller mindre tvivlsom Bestaafenhed man end vilde søge at komme til en Forsoning med Grundlovens Bogstav. Jeg er i den Henseende fuldstændig enig med det ærede Medlem for Viborg Amis 2den Valgfreds, jeg har ikke noget Væsentligt at sige til, hvad han sagde, men jeg vil jo ganske vist heller ikke sælde nogen endelig Dom om dette Spørgsmaal, jeg har her kun udtalt, hvad der var mit nærmeste Synspunkt. Hvad der imidlertid er det mest Afgjørende ved denne Sags Behandling, er Spørgsmaalet om det Betimelige ved den, det Tidsmæs-